

Guía Docente				
Datos Identificativos				2019/20
Asignatura (*)	Microbiología e parasitología		Código	750G02107
Titulación				
Descriptores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Primeiro	Formación básica	6
Idioma	CastelánInglés			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Ciencias da Saúde			
Coordinación	Coronado Carvajal, Carmen	Correo electrónico	carmen.coronado@udc.es	
Profesorado	Coronado Carvajal, Carmen	Correo electrónico	carmen.coronado@udc.es	
Web	moodle.udc.es			
Descripción xeral	<p>No exercecio profesional da Podoloxía preséntanse como imprescindibles a práctica do control sobre o crecemento microbiano e o coñecemento das enfermidades infecciosas podoloxicas. Nesta materia perséguense que o alumno poida:</p> <ol style="list-style-type: none">1.- Adquirir os coñecementos científicos e técnicos fundamentais en Microbiología e Parasitología.2.- Coñecer a relación parásito-hospedador durante a infección.3.- Comprender a importancia de microorganismos (bacterias, virus e fungos) e parásitos na producción de enfermidades, a presenza ambiental daqueles que son importantes en Podoloxía, e a súa implicación nas técnicas de prevención da infección hospitalaria.4.- Integrar estes coñecementos no campo profesional da Podoloxía.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe			Competencias / Resultados do título
Coñecer os conceptos básicos da Microbiología. Coñecer a morfoloxía e fisioloxía dos microorganismos. Coñecer a xenética bacteriana.		A73	B23 C9 C11 C12 C14
Coñecer Infección, Inmunología, Inmunidade natural e adquirida, Inmunoprofilaxis. Comprender os mecanismos mediante os cales os microorganismos causan infección e coñecer os mecanismos de defensa do hospedador ou sistemas de inmunidade.		A73	B23 C9 C11 C12 C14
Coñecer os microorganismos más frecuentes nas patoloxías do pé. Coñecer os mecanismos da patogenicidad viral. Micoloxía. Sinalar as enfermidades infecciosas bacterianas, víricas e fúngicas más comúns. Coñecer os seus axentes etiológicos, epidemiología, sintomatología, tratamento e prevención.		A74	B23 C9 B29 C11 C12 C14
Coñecer os aspectos fundamentais da parasitología sanitaria. Sinalar as parasitosis más comúns. Coñecer os seus axentes etiolóxicos, epidemiología, sintomatología, tratamento e prevención.		A74	B23 C9 B29 C11 C12 C14
Coñecer a Microbiología ambiental e o diagnóstico microbiológico. Comprender os principios da Microbiología ambiental, incidindo especialmente na auga e a terra como hábitats más relevantes en Podoloxía. Identificar a necesidade do diagnóstico microbiológico e a súa utilidade.		A73	B23 C9 B29 C11 C12 C14

Coñecer os fundamentos microbiolóxicos para a prevención da infección. Comprender os principios da esterilización, a desinfección e a antibioterapia e quimioterapia antibacteriana.

A73	B23 B39	C9 C11 C12 C14
-----	------------	-------------------------

Contidos

Temas	Subtemas
Bloque temático I. MICROBIOLOXÍA E PARASITOLOXÍA	
Tema 1.- Introducción á Microbiología e á Parasitología	
Bloque temático II. MORFOLOXÍA E FISIOLOXÍA DOS MICROORGANISMOS	
Tema 2.- Estructura microbiana	
Tema 3.- Fisiología bacteriana	
Tema 4.- Xenética bacteriana	
Bloque temático III. CONTROL DO CRECemento MICROBIANO	
Tema 5.- Axentes físicos y químicos	
Tema 6.- Antimicrobianos	
Bloque temático IV. MECANISMOS DE INFECCIÓN E RESISTENCIA	
Tema 7.- Microorganismos e enfermedade	
Tema 8.- Inmunidad á infección	
Bloque temático V. DIAGNÓSTICO MICROBIOLÓXICO	
Tema 9.- Diagnóstico microbiológico	
Bloque temático VI. BACTERIOLOXÍA	
Tema 10.- Cocos gram positivos: Xénero <i>Staphylococcus</i>	
Tema 11.- Cocos gram positivos: Xénero <i>Streptococcus</i>	
Tema 12.- Enterobacterias	
Tema 13.- Bacilos gram negativos non fermentadores	
Tema 14.- Bacterias anaerobias de interese podológico	
Tema 15.- Xénero <i>Corynebacterium</i> e outros bacilos gram positivos	
Tema 16.- Xénero <i>Mycobacterium</i>	
Bloque temático VII. VIROLOXÍA	
Tema 17.- Os virus. Metodoloxía e características xerais	
Tema 18.- Virus de interese clínico	
Bloque temático VIII. MICOLOXÍA	
Tema 19.- Micoloxía xeral	
Tema 20.- Micosis superficiais e cutáneas	
Tema 21.- Micosis subcutáneas e sistémicas	
Tema 22.- Fungos oportunistas	
Bloque temático IX. PARASITOLOXÍA	
Tema 23.- Parasitología. Xeralidades	
Tema 24.- Protozoos	
Tema 25.- Helmintos	
Tema 26.- Artrópodos	
Bloque temático X. MICROBIOLOXÍA AMBIENTAL	
Tema 27.- Os microorganismos na natureza	
Tema 28.- Microbiología da auga	
Tema 29.- Microbiología do solo	

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Proba mixta	A73 A74 B23 B29 C9 C11 C12 C14	2	16	18
Sesión maxistral	A73 A74 B23 B29 C9 C11 C12 C14	43	53.75	96.75
Traballos tutelados	A73 B23 B39 C9 C11 C12 C14	2	14	16
Saídas de campo	A73 A74 B23 C9 C11 C12 C14	3	2	5
Prácticas de laboratorio	A73 A74 B23 C9 C11 C12 C14	6	6	12
Atención personalizada		1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descripción
Proba mixta	Realizarase un exame que inclúe 10 preguntas curtas de ensaio e 30 preguntas de tipo test con catro posibilidades e resposta única. Nesta proba incluiranse unha pregunta curta e dúas preguntas tipo test relativas ao traballo tutelado.
Sesión maxistral	A maior parte dos contidos desta materia desenvolveranse mediante leccións maxistrais participativas con apoio importante de imaxes e vídeo. Periodicamente realizaranse controis de asistencia a clase.
Traballos tutelados	Realizarase un traballo colaborativo, obligatorio para superar a materia en Primeira oportunidade, en grupos preferiblemente de seis integrantes. Consistirá nun traballo de síntese de información sobre coñecemento científico relativo ao control do crecemento dos microorganismos como base para a aplicación na práctica podolóxica da política de antisepsia e desinfección no ambiente clínico. A data de entrega do traballo será única a final do período de clases, anunciarase no Campus Virtual da UDC, e de acordo co calendario de exames e a normativa vixente fixarase para uns 15 días antes da data de comezo do periodo de exames da Primeira oportunidade.
Saídas de campo	Realizaranse visitas programadas a centros de interese para o contido da materia.
Prácticas de laboratorio	Realizaranse unhas prácticas dedicadas a introducir ao alumnado no manexo do microscopio óptico para observar preparacións comerciais de mostras biolóxicas relativas ao contido da materia. Realizarase unha práctica de sementeira e cultivo microbiano dirixida a demostrar os beneficios do lavado de mans.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descripción
Traballos tutelados	A atención personalizada que se describe en relación a estas metodoloxías concíbese como momentos de traballo presencial co profesor, polo que implican unha participación obligatoria para o alumnado.
Saídas de campo	A forma e momento en que se desenvolverá a atención personalizada correspondente a cada actividade, indicarase ao longo do curso segundo o plan de traballo da materia e publicarase no campus virtual.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descripción	Cualificación

Proba mixta	A73 A74 B23 B29 C9 C11 C12 C14	As preguntas de ensaio puntuáñanse entre 0 e 1 e supoñen o 50% da nota da proba. As preguntas obxectivas de resposta única constitúen o outro 50% da nota. Tres preguntas non acertadas (ou fracción) restan unha acertada. Para poder facer a suma debe obterse en cada parte polo menos 15% da calificación total da proba. Para poder aprobar a materia a nota da proba debe ser igual ou superior a 4 puntos. O alumnado que non se presente a esta proba final na data oficial do centro obterá a cualificación de Non Presentado.	65
Sesión maxistral	A73 A74 B23 B29 C9 C11 C12 C14	A asistencia ás sesións maxistrais cualificarse con 0; 0,5 ou 1 punto en función de que se obteña a presenza na maior parte dos controis periódicos que se realicen ao longo do curso. Entre o 70 e o 100% da asistencia = 1 pt Entre o 50 e o 70% da asistencia = 0,5 pt Menos do 50% = 0 pt	10
Traballos tutelados	A73 B23 B39 C9 C11 C12 C14	A presentación do traballo tutelado é obligatoria en Primeira Oportunidade. Na cualificación do traballo considerarase: Comprensión do tema tratado, rigor científico, capacidade de síntese e de crítica e adecuación da bibliografía consultada. Ante situacións de plaxio aplicarase o que se recolle na normativa da UDC.	15
Saídas de campo	A73 A74 B23 C9 C11 C12 C14	A asistencia a esta actividade e a entrega da memoria resumen da saída valórarse con 0,5 puntos. Se non poidese realizarse a saída, as prácticas de laboratorio cualificaríanse como o 10% da nota final.	5
Prácticas de laboratorio	A73 A74 B23 C9 C11 C12 C14	Avaliarase o traballo práctico realizado no proceso de aprendizaxe e o aproveitamento da observación en relación cos contidos da materia, que se plasmará na elaboración dun caderno de laboratorio. A realización de todas as sesións prácticas e a presentación do caderno correspondente é obligatoria e contribuirá sumando 0,5 puntos.	5
Outros			

Observacións avaliación

A avaliación descrita (ITINERARIO ORDINARIO) é obligatoria para todos o alumnado con matrícula ordinaria na Primeira oportunidade (xuño). Para a Segunda oportunidade (xullo) e na Oportunidade adiantada de avaliación (decembro, ITINERARIO ADIANTADA), o alumnado pode elixir o sistema de avaliación descrito para a primeira oportunidade (sempre que entregase en prazo as actividades académicas deseñadas para o curso) ou a avaliación mediante un exame único que achegue o 100% da nota final (ITINERARIO FINAL), indicándoo por escrito na proba mixta o día da data oficial para a realización do exame. O alumnado con matrícula a tempo parcial pode acollerse a este último sistema de avaliación (avaliación mediante un exame único que achegue o 100% da nota final) tanto en Primeira como en Segunda oportunidade (ITINERARIO TEMPO PARCIAL) e adiantada (ITINERARIO ADIANTADA). O alumnado con matrícula a tempo parcial que teña concedida dispensa académica de asistencia a clase pode acollerse tamén ao

sistema de avaliación ITINERARIO TEMPO PARCIAL DISPENSA en todas as oportunidades.

Avaliación ITINERARIO ORDINARIO (aplicable en Primeira e Segunda oportunidade):1.- Traballo tutelado 15%2.- Proba mixta con nota superior a 4 puntos 65%3.- Sesións maxistrais 10%4.- Prácticas de laboratorio 5%5.- Saída de campo 5%

Avaliación ITINERARIO FINAL, ITINERARIO TEMPO PARCIAL e ITINERARIO ADIANTADA (aplicable só en Segunda e Oportunidade adiantada para alumnado con matrícula ordinaria e en Primeira, Segunda e Oportunidade adiantada para alumnado con matrícula a tempo parcial):1.- Proba mixta 100%

Avaliación ITINERARIO TEMPO PARCIAL DISPENSA (aplicable en Primeira, Segunda oportunidade e adiantada):1.- Traballo tutelado 15%2.- Proba mixta con nota superior a 4 puntos 75%3.- Prácticas de laboratorio 5%4.- Saída de campo 5%

A avaliación en segunda e posteriores matrículas do alumnado será a mesma que para primeira matrícula, coa excepción de que se conservará durante dous cursos académicos a porcentaxe da nota final obtida pola avaliación das Prácticas de laboratorio e Saída de campo

Fontes de información

Bibliografía básica	- Willey, J.M., Sherwood, L.M. y Woolverton, C.J. (2009). Microbiología de Prescott, Harley y Klein. Séptima edición. Mc Graw Hill Interamericana - Madigan, M.T., Martinko, J.M., Bender, K., Buckley, D. y Stahl, D. (2015). Brock Biología de los microorganismos. Décimo cuarta edición. Prentice Hall - Willey, J.M., Sherwood, L., Woolverton, C.J., Prescott, L. M. (2015). Prescott's microbiology. Tenth edition. McGraw Hill
Bibliografía complementaria	- Becerril Flores, M.A. (2014). Parasitología Médica. Cuarta edición.. McGraw Hill - Joklik, W.K., Willet, H.P. y Amos, D.B. (1994). Zinsser Microbiología. Vigésima Edición. Editorial Panamericana - Murray, P.R., Rosenthal, K.S., Pfaller, M.A. (2017). Microbiología médica. Octava edición.. Elsevier - Larone, H.D. (2011). Medically Important Fungi: A Guide to Identification. 5th edition.. ASM Press - Pumarola, A., Rodríguez-Torres, A., García Rodríguez, J.A. y Piédrola-Angulo, G. (1994). Microbiología y Parasitología Médica. Segunda Edición. Ed. Salvat - Ingraham, J.L. e Ingraham, C.A. (2004). ?Introducción a la Microbiología?. Volumen I y Volumen II. Ed. Reverté - Tortora, G.J., Berdell, R., Funke, B.R. y Case, C.L. (2017). ?Introducción a la Microbiología?. Duodécima edición. Editorial Médica Panamericana - de la Rosa, M., Prieto, J., Navarro, J.M. (2011). Microbiología en ciencias de la salud. Tercera edición. Elsevier España - Bauman, R.W. (2018). Microbiology wth diseases by body system. Fifth Edition. Pearson Education - Martín, A., Béjar, V., Gutiérrez, J.C., Llagostera, M. y Quesada, E. (2019). Microbiología Esencial . Ed. Médica Panamericana

Recomendacions

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Fisioloxía Humana/750G02101

Bases Biolóxicas e Físicas do Movemento Humano/750G02106

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Conceptos Xerais de Cirurxía/750G02127

Materias que continúan o temario

Quiropodoloxía 1/750G02125

Quiropodoloxía 2/750G02126

Patoloxía Xeral Aplicada en Podoloxía /750G02102

Observacións

Recoméndase ao alumno superar esta materia durante o primeiro curso por tratarse dunha materia básica para a adquisición de coñecementos en materias que se cursarán posteriormente. Para axudar a conseguir unha contorna inmediata sustentable e cumplir co obxectivo da acción número 5: ?Docencia e investigación saudable e sustentable ambiental e social? do "Plan de Acción Green Campus Ferrol":1.- A entrega dos traballos documentais que se realicen nesta materia realizarase a través de Moodle, en formato dixital sen necesidade de imprimilos2.- Débese facer un uso sostible dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural3.- Débese ter en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sostenibilidade nos comportamentos persoais e profesionais4.- Segundo se recolle nas distintas normativas de aplicación para a docencia universitaria deberase incorporar a perspectiva de xénero nesta materia (usarase linguaxe non sexista, utilizarase bibliografía de autores de ambos os性os, propiciarase a intervención en clase de alumnos e alumnas?)5.- Traballarase para identificar e modificar prexuízos e actitudes sexistas, e influírse na contorna para modificalos e fomentar valores de respecto e igualdade6. Deberanse detectar situacions de discriminación por razón de xénero e proporanse accións e medidas para corrixilas7. Facilitarase a plena integración do alumnado que por razón físicas, sensoriais, psíquicas ou socioculturais, experimenten dificultades a un acceso axeitado, igualitario e proveitoso á vida universitaria.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías